

فرار

مجموعه داستان

آلیس مونرو

ترجمه

مژده دقیقی

انتشارات نیلوفر

این کتاب ترجمه‌ای است از:

Runaway

Alice Munro

Stewart & McClelland, Toronto, Canada, 2004.

Munro, Alice	سرشناسه
م. ۱۹۳۱ - مونرو، آلیس	عنوان و پدیدآور
فرار: مجموعه داستان / آلیس مونرو؛ ترجمه مؤده دقیقی.	مشخصات نشر
تهران، نیلوفر، ۱۳۸۵.	مشخصات ظاهری
۳۹۴ ص.	شابک
978-964-448-327-1	یادداشت
فیبا	یادداشت
Runaway: stories, 2004	موضوع
عنوان اصلی: Runaway: stories, 2004	شناسه افزودن
داستان‌های کانادایی - قرن ۲۰.	رده‌بندی کنگره
دقیقی، مؤده، ۱۳۳۵ -	رده‌بندی دیویی
PR ۹۱۹۹/۳/م ۲ گ ۴	شماره کتابخانه ملی
۸۱۴/۵۴	
۳۲۸۸۱-۸۵ م	

استعلامات بایوم خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه، تلفن: ۶۶۴۶۱۱۱۷

آلیس مونرو

فرار (مجموعه داستان)

ترجمه مؤده دقیقی

چاپ اول: تابستان ۱۳۸۶

حروفچینی: شبستری

چاپ طیف‌نگار

شمارگان: ۲۲۰۰ نسخه

حق چاپ محفوظ است.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۴۸-۳۲۷-۱

فهرست

پیشگفتار

۷

فرار

۱۳

اتفاق

۶۳

به زودی

۱۰۷

سکوت

۱۵۳

عشق و شور

۱۹۱

خطاها

۲۳۵

فریب‌ها

۲۷۹

نیروها

۳۱۷

فهرست آثار آلیس مونرو

۳۹۳

پیشگفتار

آلیس مونرو، نویسنده پراوازه‌کنادایی، یکی از تواناترین نویسندگان داستان کوتاه دوران معاصر است. او را با چخوف مقایسه می‌کنند و، به اعتقاد بسیاری از منتقدان، داستان‌هایش به لحاظ قدرت ادبی و احساسی به رمان نزدیک است. شهرت مونرو به خاطر داستان‌های آرام و آمیخته به طنز او درباره زندگی روزمره است که با درایت و واقعگرایی روایت می‌شوند. داستان‌هایش بیشتر درباره دختران و زنان است، مکان آنها معمولاً مناطق روستایی انتاریو است، و اغلب به تضاد استقلال و زندگی خانوادگی، خلاقیت و اجبار می‌پردازند. ارتباط فقر با احساس شرمساری، رفتارهای ظریف ناشی از تفاوت‌های طبقاتی، ویژگی‌های جنسیتی پیچیده زنان، و مشکلات زنان هنرمند از مضامین عمده داستان‌های اوست. ویژگی دیگر داستان‌هایش راوی دانای کلی است که در کار دنیا کندوکاو می‌کند. فضای روستایی داستان‌های مونرو را غالباً با آثار نویسندگان مناطق روستایی جنوب آمریکا مقایسه می‌کنند. شخصیت‌های او، مانند شخصیت‌های آثار ویلیام فاکنر و فلانری اُکانر، اغلب با عرف و سنت‌های ریشه‌دار روبه‌رو هستند. با این حال، واکنش شخصیت‌های مونرو، در مقایسه با هم‌تاهای جنوبی‌شان، ملایم‌تر است.

شاید بتوان گفت مونرو، به ویژه در مورد شخصیت‌های مرد داستان‌هایش، موفق شده جوهره‌شان را نشان بدهد، ولی شخصیت‌های زن داستان‌های او پیچیده‌ترند. یکی از مضامین داستان‌هایش، مشکلات دخترانی است که به سن

بلوغ می‌رسند و سعی می‌کنند با خانواده خود و شهر کوچکی که در آن بزرگ شده‌اند کنار بیایند. ولی در آثار اخیر مونرو - از جمله دو کتاب نفرت، دوستی، صمیمیت، عشق، ازدواج (۲۰۰۱)، و فرار (۲۰۰۴) - کانون توجه او تغییر کرده و به مسائل میان‌سالی و زنان تنها و آدم‌های پیر پرداخته است. از ویژگی‌های سبک مونرو نوعی رازگشایی در زندگی شخصیت‌های داستانی است که رویدادی را روشن می‌کند و به آن معنی می‌بخشد، رویدادی که از آغاز زیر روند آرام داستان پنهان بوده است.

داستان‌های مونرو با صداقتی کم‌مانند بیان می‌شوند. زبان روان و شفاف است و با دقت به جزئیات می‌پردازد. نثر او، در عین روشن کردن ابهام‌های زندگی، طنزآلود و جدی است. مونرو مسائل شگفت را با مسائل عادی می‌آمیزد. برای او، گذشته همواره قلمرو امن‌تری است. در بسیاری از داستان‌هایش آشکارا به زندگی مدرن نمی‌پردازد و زمان وقوع داستان‌ها غالباً سال‌های ۱۹۵۰ است. با این حال، آدم‌ها تفاوت چندانی ندارند، و مونرو با علم به این موضوع داستان‌هایی خلق می‌کند که همواره جذاب و تازه‌اند.

آلیس مونرو در شهر کوچک وینگهم در انتاریو^۱ به دنیا آمد، در خانواده‌ای که پیشه‌شان پرورش روباه و پرندگان بود. پدرش رابرت اریک لیدلا^۲ بود و مادرش معلم مدرسه‌ای به نام آن کلارک لیدلا. نوشتن را در نوجوانی آغاز کرد و نخستین داستانش را در ۱۹۵۰، که دانشجوی دانشگاه وسترن انتاریو بود، منتشر کرد. او در ۱۹۴۹ وارد این دانشگاه شده بود و در رشته ادبیات انگلیسی تحصیل می‌کرد. در ۱۹۵۱، دانشگاه را رها کرد تا با جیمز مونرو ازدواج کند و با او به ونکوور در ایالت بریتیش کلمبیا رفت. دخترهایش شیل و جینی در ۱۹۵۳ و ۱۹۵۷ به دنیا آمدند. در ۱۹۶۳، برای اقامت به جزیره ویکتوریا رفت و با همسرش انتشارات کتاب مونرو را تأسیس کرد. در ۱۹۶۶، دختر سومش سارا متولد شد.

1. Wingham, Ontario

2. Robert Eric Laidlaw

نخستین مجموعه داستان‌ش، رقص سایه‌های شاد (۱۹۶۸)، با استقبال بسیار خوبی روبه‌رو شد و جایزه فرماندار کل^۱ کانادا را، که مهم‌ترین جایزه ادبی این کشور است، به دست آورد. در پی این موفقیت، زندگی زنان و دختران (۱۹۷۱) را منتشر کرد که مجموعه‌ای از داستان‌های به هم پیوسته در قالب رمان است.

در ۱۹۷۲ از جیمز مونرو جدا شد و به انتاریو برگشت و نویسنده مقیم در دانشگاه وسترن انتاریو شد. در ۱۹۷۶، با جرالد فرملین^۲ جغرافیدان ازدواج کرد. آنها به مزرعه‌ای در حومه کلینتون انتاریو رفتند و هنوز هم در آنجا زندگی می‌کنند.

در ۱۹۷۸، مجموعه داستان خیال می‌کنی کی هستی؟ از مونرو منتشر شد که دومین جایزه فرماندار کل کانادا را برای او به ارمغان آورد. این کتاب به فهرست نهایی جایزه بوکر نیز راه یافت. در ۱۹۸۰، نویسنده مقیم در دانشگاه‌های بریتیش کلمبیا و کویینزلند بود. داستان‌های آلیس مونرو اغلب در مجله‌های نیویورکر، آتلانتیک مانتلی، گرند استریت، مادموازل، و پاریس ریویو چاپ می‌شود.

مونرو در سال‌های ۱۹۸۰ و ۱۹۹۰ تقریباً هر چهار سال یک بار مجموعه داستان‌های منتشر کرده و جوایز داخلی و خارجی را به دست آورده است. در کانادا سه بار (بیش از هر نویسنده‌ای) برنده جایزه فرماندار کل برای ادبیات داستانی به زبان انگلیسی شده، و دو بار جایزه گیلر^۳ و یک بار جایزه کتاب ترلیوم^۴ و جایزه کتابفروشان کانادا را از آن خود کرده است. در انگلستان جایزه ادبی دبلو. اچ. اسمیت^۵، و در ایالات متحده جایزه مجمع ملی منتقدان کتاب^۶ و جایزه ا. هِنری^۷ - برای موفقیت مستمر در زمینه داستان

1. Governor General's Awards

2. Gerald Fremlin

3. Giller Award

4. Trillium Book Award

5. W.H. Smith

6. National Book Critics Circle Award

7. O.Henry Award

کوتاه - جایزه پن/ ملامود^۱ - برای رسیدن به حد کمال در داستان کوتاه - و جوایز ری^۲ و لیبریس^۳ به او تعلق گرفته است. او همچنین جایزه ادبی کانادا - استرالیا و جایزه نویسندگان کشورهای مشترک المنافع را در منطقه کانادا و کشورهای حوزه کارائیب گرفته است.

در ۱۹۸۶ جایزه ماریان اینگل^۴ به مجموعه آثارش اهدا شد. در ۱۹۹۳، نشان لورن پیرس^۵ انجمن سلطنتی کانادا را گرفت. در ۱۹۹۲، عضو خارجی افتخاری فرهنگستان هنر و ادب ایالات متحده آمریکا شد.

مجموعه داستان فرار در سال ۲۰۰۴ برنده جایزه گیلر شد. این دومین بار بود که مونرو این جایزه را می‌گرفت. نخستین جایزه گیلر را در ۱۹۹۸ برای مجموعه داستان عشق یک زن خوب به دست آورده بود؛ این کتاب در ۱۹۹۹ جایزه مجمع ملی منتقدان کتاب آمریکا را نیز گرفت.

در فوریه ۲۰۰۵، انجمن ملی هنر ایالات متحده نشان افتخار ادبیات خود را به آلیس مونرو اهدا کرد. این نشان هر سال برای مجموعه آثار ادبی در حد کمال به نویسنده‌ای تعلق می‌گیرد.

مجموعه داستان فرار شامل هشت داستان است که عنوان‌های ساده آنها گویای مضامین‌شان است. هیچ‌یک از داستان‌های این مجموعه مضمونی غیرعادی و حیرت‌آور ندارد. مونرو در این کتاب نیز، چون اغلب داستان‌هایش، روایتگر زندگی زنان در مراحل مختلف عمر است، با روایت‌هایی سرشار از لحظه‌های آرام روشنگر که هم طنزآلودند و هم دردناک. با حقایق تلخ و دشوار روبه‌رو می‌شود، ولی روایتش هیچ‌گاه برای خوشامد خواننده دستخوش تزلزل نمی‌شود. گویی در پیچه‌ای رو به دنیا می‌گشاید و بی‌آنکه پلک بزند خوب نگاه می‌کند و آنچه را می‌بیند نشان می‌دهد. قهرمان‌های او، از دختر

1. PEN/Malamud Award

2. Rea Award

3. Libris Award

4. Marian Engel Award

5. Lorne Pierce Medal

چهارده ساله داستان «خطاها» گرفته تا زوج جوان داستان «فرار»، همان قدر زنده و واقعی‌اند که آن پیرزن هفتادساله که دوست دوران جوانی خود را در خیابانی در ونکوور می‌بیند و با هم، لابه‌لای کلافی از دروغ‌های امیدبخش، به یادآوری زندگی‌های به هم گره خورده‌شان می‌پردازند.

«فرار» نخستین داستان این مجموعه درخشان است - روایت سرگشتگی دختری جوان در وادی تزلزل و بی‌تصمیمی. سه تا از داستان‌ها - «اتفاق»، «به‌زودی» و «سکوت» - به هم پیوسته‌اند و زندگی معلم جوانی به نام ژولیت را روایت می‌کنند. تأثیری که در پایان این چرخه داستانی در ذهن خواننده به جا می‌ماند، از بسیاری از رمان‌ها قدرتمندتر است و این کیفیتی است که منتقدان بارها در مورد داستان‌های مونرو به آن اشاره کرده‌اند. داستان پایانی مجموعه - «نیروها» - دوره‌ای پنجاه ساله را دربر می‌گیرد و چهار شخصیت قوی را به خواننده نشان می‌دهد که هر یک پیش می‌آیند تا بر داستان مسلط شوند. اما نیروی مسلط بر این مجموعه قدرت قلم آلیس مونرو است که حیرت و پرسش توأمان خوانندگان و منتقدان را برانگیخته. چگونه است که با هر کتاب بیشتر به سوی کمال می‌رود؟ چطور ممکن است کسی این‌گونه ذهن و روان آدم‌ها را بشناسد؟ و چگونه می‌تواند داستان‌هایی خلق کند که برای خوانندگان معمولی و نخبه به یک میزان لذت‌بخش باشد و هر کتاب جدید او را به حادثه‌ای ادبی تبدیل کند و در فهرست کتاب‌های پرفروش جای دهد؟

داستان‌های آلیس مونرو بی‌تردید از آثار ماندگار ادبیات داستانی معاصر است که نسل‌ها خوانده خواهد شد، و گرچه غالباً در گذشته و در فضاهای روستایی و شهرهای کوچک کانادا اتفاق می‌افتد، داستان همه آدم‌ها در همه زمان‌هاست.